Previous references.
86-07 (142)

1907.
(Sanitary)

File No. 86-07

Serial Nos. 3, 4 and 8 to 13

Later references.
DP. 7-11 & 10-11-15

GENERAL AND REVENUE SECRETARIAT.

P=46
EK

Serial Nos. 3, 4, and 8 to 13.

Part B. for March, 1912.

SUBJECT.

Measures for suppression of plague in the State

---

from the A. G. Resident in Mysore, no. 1042/P & D 17.10.07. requests the Durbar to publish in the vernacular the information regarding the known causes of Plague and the measures to be taken in order to avoid infection and explaining the advantages of inoculation.

to the Sanit. Com., no. 3731 & 30.10.07. forwards copy of referred to in cl 3 with its enclosures and requires to prepare & submit early a draft leaflet for the or text on the lines of the text of Dadiba's letter no

From PO, no 3124 & 22.2.08: forwards a copy of the ~~G.R.S.58~~ on anti-plague measures issued by the Bacteriological laboratory and suggests that be printed in English, Kannarese ~~Hindustani~~ copies thereof forwarded to him for distribution

9. To DO, no. 8986 d 10.3.08: Returns the memo and requests him to prepare in an easy style a leaflet in English Kannada.

10. From DO, no. 158 d 14.7.08: Submits a draft copy of a pamphlet in Kannada regarding Plague prevention.

11. To DO, no. 735 d 23.7.08: Requests that the English leaflets referred to in sl no 9 may be prepared and submitted early.

12. From DO, no. 1262 d 16.9.11: Submits the English leaflet called for.

13. To DO, no. 6504 d 11.3.12: Approves of the leaflet with certain observations forwards a copy of the same in English with its Kannada translation and requests that the same may be got printed and issued without delay.

M. V: Anandaluru

22.3.12.

2721

G.R.S. 11] 1907

GENERAL AND REVENUE SECRETARIAT.

(Sanitary)

NOTES.

File No. 86-07

FILE HEADING.

Leaflets regarding the known causes of Plague & the measures to be taken in order to avoid infection &c.—
Adoption of measures for the Suppression of Plague in the State—

From

The F.A. Resident in Mysore

No. 1042/P Dated 17.10.07 Received 19.10.07

Diary No. 2721	Enclos.	Spare Copies.	Serial No. 3

BRIEF ABSTRACT OF LETTER.

Requests the Durbar to publish in the Vernaculars information regarding the known causes of Plague & the measures to be taken in order to avoid infection & explaining the advantages of inoculation &c & encloses leaflets in Kannada, Tamil & Hindustani that are being distributed in the Civil Stations where there are cases of Plague in connection with the benefits of inoculation.

NOTES AND ORDERS.

1. Sub? for orders with a draft for approval of the 2nd Councillor— The Govt of Communicating the views of the Plague Commission Indian letter referred to, is being translated for publication in the Gazette

H.D.M. 19/10/07

H.B. 20/10/07

2. Approved

K.P.P. 23/10/07

3. Done H.B. 24/10/07

NOTES—First sheet.

GPB—30,000—20-3-06.

Serial No.

4 To the Sanry Commr Cn No. 3731 dd 30th Oct 07
Forwards copy of letter referred in sl 3 with its enclosures & requests him to prepare & submit early a draft leaflet for the approval of Govt on the lines of the Govt of India's letter No. 1275-84 dd 17th Aug 1907.

5 8. Letter No. 3124 dd 22nd Feby 1908 from the Sanry Commr. Forwards with refce to the above a copy of the memo on Antiplague measures issued from the Govt Bacteriological Laboratory & suggests that it may be printed in English, Kanarese & Hindustani & copies thereof forwarded to him for distribution

6 The Sanry Commr was asked to prepare a leaflet in the easy style & on the lines of the Govt of India's letter No. 1275-84 dd 17th Aug 1907. The Sanry Commr has not prepared & sent a leaflet on the lines pointed out to him, but has forwarded for pubn instead a memo issued from the Bombay Laboratory. This does not appear to be desirable. The Sanry Commr should, after studying the local conditions carefully, prepare a leaflet best suited for the Sate State. If approved the enclosure sent by him will be sent to the

NOTE—Contn. sheet.

Serial No.

Insp^r. Genl of Edn^n. for causing translations of the memo to be prepared & sent to this office at an early date and the Sanitary Comm^r. will be requested to prepare a leaflet on the lines indicated in this office docket no 3731 dd 30th. Octr. 07.

7. Submitted one draft & memo

Ks Nmj 29/2.

JB 29/2/08 2nd C^r Ks 4/3

500 5.3.08

8 Return the memo & ask the Sanitary Comm^r. to prepare a leaflet on the lines suggested by the G^t. of India in English & Canarese and submit the same very early. The facts set out in the memo may be made use of in preparing the leaflet

KPR 5/3/08

IV K 1 5.3.

9 Draft submitted.

10 Done

Ks Nmj 7/3

JB 7/3/08.

NOTE—Contn. sheet

GPB—50,000—23-10-05

Serial No.	
	11 Order No. 8986 dt 10th March 08 to the Samy Comm^r
9.	Returns the memo refd to in sl 8 and requests him to prepare in an easy style a suitable leaflet in English Canarese, on the lines indicated in Govt of India's letter No. 1275-84 dt 17th August 07 and making use of the facts set out in the memo & submit the same at a very early date.
	12.
10	Letter No. 156 dt 4th July 08 from the Samy Comm^r. Submits a draft copy of a pamphlet in Canarese regarding Plague prevention.
	13 A leaflet in English has not been received. A draft
(1)	calling for the same is subd. The draft Canarese
(2)	copy will, if appd, be sent to the translation section for verification & return.
	14. (1) Issue - (2) yes.
	21. 7. 08.
	15.
11.	To the Samy Comm^r 735 dt 23-7-08. Requests that the English leaflet referred to in Sl. No 9 may be prepared & submitted early.
12	16. From the Offg Sanitary Comm. no 1262 dt 16-9-11 Submits the English leaflet called for
	17. The English leaflet now submitted is not exactly in accordance with the Kannada leaflet. Besides, the Kannada copy

NOTE—Contn sheet.

Serial No.

does not seem to have been verified as suggested in para 13 & directed in para 14 supra. Submitted for orders as to whether the English leaflet now received may be referred to the translation section for a translation.

Hm(158) 20.9.1911 (16)

Yes
26-9-11 Mlle

2 231.

Flag 2a

18 Translation put up.

To Br. IV
Hm.
17.10.11.

18.10.11

19 Submitted with the Kannada Translation for orders

Hm(158) 18.10.11 (20)

20 The English leaflet and its Kannada translation may be got printed and copies thereof ordered to be widely distributed, the number required being ascertained from the Sanitary Comr.

1st Cr) 18-10-11 Mlle

21. Approved. This has taken 4 years to do!
Is the translation intelligible to the ordinary folk?

22/10/11

P. J. C.

NOTE—Contn. sheet.

GPB—50,000—22-6-10

G. R. S. 12]
General and Revenue Secretariat.

Sam File No. 96 of 1907

Serial No.

Dewan

ctm
25/10/11

2nd 25.10.11

14058
26.10.11.

1 Approved -

2 I have renumbered the paragraphs in the English leaflet - Corresponding numbers should be inserted in the Canarese Translation -

3 The Secretary Sanitary Commr should be asked to issue these without delay - His attention may be drawn to para 6 where Inoculation is given as a measure to be adopted after the appearance of Plague - It is not mentioned among the precautions to be taken against the appearance or spread of Plague

Letter 5 Mar
Mr

7.3.12

Submitted with draft.

7.3.12

Issue
7.3.12. 2nd

13 To the Hg Sanit Comr No 6507 of 11.3.1912
Approves of the leaflet with certain

NOTE.—Contn. sheet.

GPB—50,000—12-8-10

Serial No.

observations, forwards a copy of the same in English with its Kannada translation & requests that the same may be got printed and issued without delay.

GPB—50,000—12-8-10

Urgent
15 1847 III Apr 8/10
2721

Law 86-07
K. 3

Pal-48d
D 18-10-07

No. 1042 Encl 3
P

FROM

F. P. RENNIE, ESQ., I. C. S.,
FIRST ASSISTANT TO THE RESIDENT IN MYSORE.

To

The Dewan of Mysore.

Dated Bangalore, 17th October 190 7.

SIR,

I am directed to suggest for the consideration of the Durbar that good results might be obtained by the publication in the vernacular of information regarding the known causes of plague and the measures which experience suggests should be taken in order to avoid infection. The Government of India believe that if concise pamphlets were distributed widely throughout the towns and villages in the province giving in the simplest language the main facts of our present knowledge regarding plague, recommending the systematic destruction of rats and the immediate evacuation of infected areas on the first appearance of the disease and explaining the advantages of innoculation

Key

they would have a great educative influence and would be welcomed by the mass of the people. It is essential to the success of the scheme that the leaflets should be drawn up carefully and in very simple language easily translatable into the vernaculars of the province, and I am to suggest that the Sanitary Commissioner or the Chief Plague Medical Officer should be asked to prepare a draft for the approval of the Durbar on the lines of the Government of India's letter of the 17th August 1907 a copy of which was forwarded with my letter No. 966/P dated the 18th September 1907, and that the leaflets should be circulated as soon and as widely as possible both in the towns and in the rural areas.

2. I am to add that in the Civil and Military Station of Bangalore active steps are being taken to bring home to the inhabitants the benefits of innoculation by the distribution of small leaflets in Canarese, Tamil and Hindustani on the subject. Copies of these are enclosed for information.

I have the honour to be,

Sir,

Your most obedient servant,

First Assistant Resident.

3

G.R.S. 26

File No. 86-07

Serial No. 4

Diary No. of letter replied to 2721

No. 3731
Sanit 86-07-4
Dated 30.10.07.

General and Revenue Secretariat
(Sanit.)
the 190

To The Sanitary Commissioner

for

Date of issue 30.10.07

Signed by

I am directed to forward herewith copy of letter No. 1042 P dated the 17th October 1907, from the First Assistant to the Resident in Mysore, with its enclosures in regard to the measures to be taken in order to avoid infection from ~~known causes of plague and~~ plague and to request you to be good enough to prepare and submit a draft leaflet for the use of Mysore on the lines of the leaflet of India's letter No. 1275-84, dated the 17 August 1907, copy of which is herein enclosed. I have to

for Secretary
30/10/07

SUBJECT.

Typed out: 26/10/07. 23/10/07

List of enclosures

Copied by

Examined by

GPB—3,000—1-3-07

~~D6167~~ ~~D6167~~

No. 3124
San one.

Office of the Sanitary Commissioner with the Government of Mysore, Bangalore,
Dated the 22nd February 1908.

San 86-07
St 8

From

Major H. E. Drake-Brockman, I.M.S.,
Sanitary Commissioner with the Government
of Mysore, Bangalore.

To

C. S. Balasundaram Iyer Esq.,B.A.,
Secretary to the Government of Mysore,
G eneral & Revenue Departments, Bangalore.

Sir,

With reference to your letter No. 3731/San 86-07-4 dated the 30th. October last, I have the honor to forward the accompanying useful and instructive memo on anti-plague measures issued from the Government Bacteriological Laboratory, Bombay, and to suggest that it may be printed in both English ~~and~~ Canarese & Hindustani and 2,000, ~~and~~ 10,000 and 2000 copies respectively of each may be forwarded to me early for distribution.

I have the honor to be,

Sir,

Your most obedient servant,

H E Drake Brockman

F.R.C.S.E.&c.,
Major, I. M. S.,
Sanitary Commissioner, Mysore Govt.

1908

From Sany Comm Bangalore

To The Secretary
Genl Rev Dept
Bangalore

Dated

Despatched 22/2/08

Received

General No. 3124 TV 16 24/2/8

No.

Enclosure No. one

Submitting an important memo on anti plague measures (Bombay Bacteriological Laboratory) to be printed in Eng. Kannada & Hindustani for the use of the public

5

G.R.S. 23]

File No. 86-07

Serial No. 9

Diary No. of letter replied to 616

Proceedings of the Government of His Highness the Maharaja of Mysore.

GENERAL AND REVENUE SECRETARIAT.
(Sanr)

, *the* 190

Date of issue 10-3-08.

Signed by

READ.—

Correspondence ending with letter No. 3124 of the 22nd February 08 from the Sanitary Commr. forwarding a memo on anti-plague measures issued from the Govt. Bacteriological Laboratory, Bombay, and suggesting that it may be printed in English, Canarese & Hindustani and spare copies thereof supplied to him for distribution.

ORDER THEREON.—No.

Order

over

SUBJECT

Order thereon No. 8986 Cavell 86-07-9-8 10.3-08.

~~Ordered that~~ the memo ref'd to ~~be~~ returned to the Secy/Comm^r who is ~~and he be~~ requested ~~to study the local conditions carefully and to~~ prepare a leaflet in an easy style in English & Canarese in the way best suited to the local conditions of the State, following as far as possible the lines indicated in Govt of India's letter No. 1275-84 dd 17th Augt 07, and making use of the facts set out in the memo and to submit the same at a very early date ~~for the orders of Government~~.

JB 7/3/08

Fordee

7/3/08

To the Secy/Comm^r

7/3/08

San 86-07
8 C 10

Department of Public Health in Mysore.

No. 156
Enc. 1

OFFICE OF THE SANITARY COMMISSIONER IN MYSORE.

Bangalore, Dated the 14 July 190

From

Lt. Col. John Smyth, M.D., I.M.S.
Sanitary Commissioner to the Government of
His Highness the Maharaja of Mysore,
BANGALORE.

To

K.S. Chandrasekhara Iyer Esq, B.A, B.B.L.,
Secretary to the Government of
His Highness the Maharaja of Mysore,
General and Revenue Departments,
BANGALORE.

Sir,

With reference to Govt. Pro. o. 8986/San86-07-9 dated the 10th March 1908, I have the honor to forward herewith a draft copy of a pamphlet in Canarese regarding plague prevention.

I have the honor to be,

Sir,

Your most obedient servant,

For Sanitary Commissioner.

Department of Public Health in Mysore.

19 —0 19385

From

The Sanitary Comissioner,
to the Government of Mysore.
Bangalore.

To

The Secretary to the Govt. of H. H. the
Maharaja of Mysore, Gen. & Rev. Depts.
Bangalore.

Dated

Despatched

Received

General No.

Enclosure No.

Forwarding a draft
copy of a pamphlet in
Kanarese on Plague
prevention.

ಪ್ಲೇಸ್ ಜಾಬ್ — ಅಪಾಯಕಾರಿ

ಪ್ಲೇಸ್ ಇಲಿಯ ಜಾಬ್ಸ್ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್‌ದಿ. ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಲಿಯ ಮೇಲಿನ ಚಿಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಮೂಳೆಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಲಿಯುವುದು. ಈ ವಾಕ್ಯದಿಯು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಲ್ಪವೆಂದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಂದೀಚೆಗೆ ಬರಬಹುದು; ಕಲ್ಪದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಾಧ್ಯವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಇಲಿಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಬೇರೆದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ. ಇಲಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಪ್ಲೇಗನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಯೇ ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವು; ಏಕೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಮನೆಯ ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೂ ಸೋಡೆ ಸಣ್ಣ ಮೇಲೆಯೂ ಇರುವಷ್ಟು ಪ್ಲೇಗು ಅಣು ಬಲು ಬೇಗ ಕಲ್ಪ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಪ್ಲೇಗಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಇಲಿಗಳಂಬಂಧವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಮನುಷ್ಯನು ತಾನಾಗಿಯೂ ಇಲಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸಿ, ಕಲುಷಿತ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಬಹಿರ್ಗತಿಸಿಕೆ ಕೆಮ್ಮಿ ಯಾಗಲಿ ಸಂಕಟಿಯಾಗಲಿ ಮಾಡುವ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಬಹಿರ್ಗತಿಸಿಕೆ ಕೆಮ್ಮಿ ಯಾಗಲಿ ಸಂಕಟಿಯಾಗಲಿ ಮಾಡುವ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿದಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಲುಪಯೋಗಕರವಾಗಿ ಸಲಹಬೇಕಾದರೆ ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಇಲಿಗಳ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರಿಸಲು ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮುಟ್ಟಿ ಇಲಿಗಳ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಇವು ಯಾವುದೋ ಉಪಾಯಗಳು ಹೇಳಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಂಚವೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಕಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಮಾಲಿಕಯನ್ನು ಕಾಣಿಸಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚಕಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಣಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. (೨) ಅಂಡಿಗಳನ್ನು, ಮಂಡಿಗಳನ್ನು, ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಹಾಡುಗಳಿಯಲಾಯಿಗಳನ್ನು, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಸರ್ಜಿಸಲಿದಂತೆ ದೂರವಾಗಿ ಕಟ್ಟುವುದು. ಈ ವಿಷಯಗಳು ಇಲಿಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟಪ್ರಾಣಿಕವಾದ ಕಲ್ಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳಾಗಿವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ವೆಚ್ಚಕಾಯಿಗಳನ್ನು

2/ ಕ್ರಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ಯಾವು
ವೆಂದರೆ— (1) ಕಾಲೇಜು ಇದ್ದಂತೆ [illegible] ರಕ್ಷಣ
ದಾಂಪತ್ಯಗಳೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿ [illegible] ಗುಣವಾಗುವಂತೆ [illegible]
ಷವುದು (2) ಕೆಟ್ಟ ರೋಗದ ಆರೋಗ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ಕಿಯಂದ ರೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದು ಅದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ
ಹೆಚ್ಚಿಸಿಲ್ಲದುದೂ ಇದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆ
ತಿಳಿಸುವುದು.— ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ
ನಾವು ಮಾಡುವ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು
ಳ್ಳವುಗಳು; ಆದರೆ ~~[illegible]~~ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿ
ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಹಣಗಳು ಬೇಕಾಗುವುವು; ಆದ್ದರಿಂದ
ಸದ್ಯ ನಾವು ಆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಕೊಡಲಾಗದು. ಅದಕ್ಕೆ
ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಷ್ಟು ಹೊಂದಿರುವ ಉಪಯೋಗದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು
ಜ(ದ)ವಡಿಸಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ತಕ್ಕದಾದ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ
ಕೆಟ್ಟ ರೋಗದ ತೀರ್ಪಿ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವ ಹೊಂದಿಕೆ ದಾರ
ಕ್ಕೆ ಸಾಧಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿಸ
ಕಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇವುಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು
ತಮ್ಮ ಹೊಂದಿಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ
ತಿಂದಿಯು ಹೊಂದಿರುವುದೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ
ಗಾಗುವುವು.

~~[illegible]~~ ಹೀಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ವಿಶ್ಲೇ
ಷಣೆಗಳು ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ಮಾದರಿಯಾಗುವುವು.— (1) ಇಲಿ
ಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವುದು. (2) ~~[illegible]~~
ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ನಾವು ಸಾಧಾರಣವಾಗುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಚಿಕಿತ್ಸ
ಲು ಸಂಬಂಧ ರಕ್ಷಣೆಯ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹೆಚ್ಚಿ
ರೋಗಗಳವುದು. (3) ಇನಾಂಶದೊಳಗೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುವುದು—
ಎಂದರೆ ಕಿವಿಯ ~~[illegible]~~ ಳ್ಳವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಡಿ
ಯಾವ ದಾರಿಯನ್ನು ದಾಕ್ಷಿ ತಿಳಿಸುವುದು.— ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ಕ್ಷೇತ್ರದ ರಡಿಯಲು ಮಾಡುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳ

3/ ಅನುಭೂತಿ ಪ್ರೇರಿತ ಕಾಲ ಸಲ್ಲಿನ್ನ ಯೋಚಿಸಿಲ್ಲಾ. — ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಬೇಕಾದುದೇನೆಂದರೆ— ಈ ವಿಚಾರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂದೇಹಗಳೇನು ಇವು ಕಾಲ್ಪನಿಕವಲ್ಲವೆಂಬ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಇಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯ ವಿಚಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಲಿ ಯನ್ನು ಕಾರಿದಂತಾ ಸುವ ದಿಸ್ಸಿದೆ ಮಳುಚ್ಚಿನ ನಾಯಿಗೆ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಯೂ ಪಂಡಿತ ನನ್ನಿಂಟು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನುಭೂತಿ ಕಾಣಿರುವರು. ಕೆಲ ಕಾಲ ಸುನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳಿಂದ ಇಸ್ಲಿದಿರುವ ನಾಯಿನನ್ನು ಅನು ಭವಿಸಿದವಳು ಈ ಯಾತಿ ಬಂದೆಯು ಇಸ್ಲಿ ದ್ರೋಹ ಅನುಭೂತಿಯ ನ್ನು ಅರಿತಿರುವಳು; ಇಲಿಯಲ್ಲಿ ದಿರುವುದರಿಂದ ಸುನೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರೆ ಯಲ್ಲಾಲ್ಲಾ ಸಲಾಂತಿಯು ವಿಶೇಷ ಕೆಲ್ಸವಿಲ್ಲದೆ ಪದಾ ರ್ಥವು ಬಲಂಬಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲ್ಸವಿಲ್ಲ ದೆ. ಇಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರೇರಿಸಿದೆ ಬಲಂವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಈ ವಿಚಾರಿಯಿಂದ ನೈಲವನ್ನು ಉಂಡ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥವು ಅವಶ್ಯಕವು. ಆದರೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಜನರು ಕಾಣಾ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಈಲಿಬಳಗನ್ನು ಸಾಕಲೆಸ್ಟಿಸಿಗಳ ಇವರಂತೆ ಯಾವ ಅನುಭೂತಿ ಸಲ್ಲಿನ್ನಿಸಲೀ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ಸಹಾ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಇಂತಹ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರೇರಿಯು ಬಹಳಷ್ಟು ಇರದು. ಬಹಳ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೇಜವಾಬ್ದಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಲ್ಲುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ರೆಕ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರಿಯವರು ನೆಂಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇಲಿಗಳು ಬಲು ಬೇಗ ಸಂತಾನವನ್ನು ಪಡೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ನೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸಹ ವಿಚಾರಿಯಲ್ಲಿನ್ನು ಬಹಳ ವಿಚಾರಣೀಯವೂ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಫಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಕಡೆಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಂಚವೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ದಶಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಂತರ್ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು
4 ~~ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ~~ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಳಿಸಿದ್ದೂ ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಡೆಯುವಂತಹವು ಶಕ್ತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನ ನ್ನ ಜನರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳು ಉಪಾಯದಿಂದ ವಿಶೇಷ ಕೆಡುಕನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇಲಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಲಾಭವಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಗಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದ ರಿಂದಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನವು ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗಿನಂತಹ ಉಪಾಯದಿಂದ ವಿಷದ ಇಡುವರು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ವಿಷವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಇಲಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರುವುದು ~~[illegible]~~ ವಿಷಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಅವಿ ಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಸದೆ ಕೆಲಕಾಲ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು ತ್ತಿದ್ದರಿಂದಲೇ; ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆ~~[illegible]~~ಸಲು ಬರ ಲ್ಲದ್ದೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೆ ಇರಲಾರದು. ಇಲಿಗಳನ್ನು ಬೋನಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ನಾಶಮಾಡಿ ಕೊಂದು ಹಾಕುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಸಿದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಂದಿಗೂ ಒಂದು ಬೋನಿನ ~~[illegible]~~ ತಪ್ಪಿಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಇಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೂ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಗಾಧವಾ ಗಿರುವುದು. ಇಂಗ್ಲಂಡು ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾದ ಪ್ರಜೆಯನ್ನ ಹೊಂದಿರುವದಾದರೆ — ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಒಂದು ವರುಷ ದೊಳಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗು ರೋಗ ವಿರುವ ಇಲಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ವಿಶೇಷ ಕಮ್ಮಿಯಾದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ ದು. ಹೀಗಾಗಿ ಎಂಟು ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಜನಗಳಿರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗು ಬಾರದಂತೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿ ವರುಷ ವೂ ಎಂಟುನೂರರವರಿಗೆ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಾಶಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಮ್ಮಿಯಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನ ಹಿಡಿದು ಕೊಂದು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಹೇಳತಕ್ಕ ಫಲವುಂಟಾ ಗುವುದಿಲ್ಲ ~~[illegible]~~ ಬಾರದು ಉಪಯೋಗವಾಗಲಾರದು; ಏಕೆ

ತೋ

5

ಕ್ಷೇಂದಳಿ ಮಂಡಿ ಜಾಳುವ ರಸು ಬದುಕಿ ಮೆಂಡಿಯುವ ಇಲುಗಳು
ಶಾಡಾಂಗಾಂತಾಗಿ ಕೆಲವು ಜಾಳುವ ರಸುವು ದಿಲ್ಲು ಸಾದುದರಿಂದ ಅಂಗಿ
ಚಿಲಿದ ಇಲುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಜೈಲಿಗೆ ಜಾಳುವ ರಸುಗಳು
ಸಾಗಿ ರಸು ಬಲಿದಾದ ಪ್ರಾಯದ ಇಲುಗಳು ಬಾಳುವ ದಕ್ಕೆ ತಿಪ್ಪದಕೊಂಡ
ವುದರಿಂದ ಈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗವು ಬಾಲ್ಯಾಗಿ ಆಗುತಿರುವುದು
ವುದಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷ ಧಂಗಾಗುವುದರಿಂದ ಬಹು ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಅದಕ್ಕೆ
ತಕ್ಕಂತೆ ಕೆಲವು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡನೆಯ ಕೀಲನು ಸಾಲುತಿಲ್ಲ
ಕೊಳ್ಳಲು ವುದು. ಇವೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಶಾಂತಿಯುದು ಬಿಳಿಯಲ್ಲಿ
ಇವುಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ದಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

~~ಪ್ರೇಲು ಕಳುಹಿಸಿ ಹೊಂತ ಪ್ರೇಲುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಅಂಗಳುವುದು.~~ —

~~ಇದುವರೆಗೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಸಾಲ್ಗೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ~~
~~ಕೊಳ್ಳಲು ಬೇರೆ ದಾರಿ ಅದಾವುಗಳ ಪ್ರೇಲುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಕೊಂಡು~~
~~ಕೊಂಡುವುದೇ ಅಲ್ಲಿಂತಲುತ್ತಿಸುವಂದ ಅಂಗಾಯುಷ್ಯಂದು ದೈನಂ~~
~~ಸಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಅದು. ಈ ಅಂಗಾಯುವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಹುಕೆಯೂ~~
~~ಯೂ ಎಷ್ಟು ಶಂಗಾಗಿಯೂ ನಡೆಸಿದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ~~

ಜನರು ಪ್ರೇಲನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕಾದರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ನ
ಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂತಲುತ್ತಿಸುವಂದ ಅಂಗಾಯುವು, ಪ್ರೇಲು
ಇಲುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಅಂಗಳುವುದೆಂದು
ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಶಂಗಾಗಿಯೂ ನಡೆಸಿದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ
ಬಿಡುವುದು. ~~ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೇಲುಗಳು~~ ನಾವು ಬಿಟ್ಟು ಇಲುಗಳಲ್ಲಿಂದ
ಇಲುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನಿಂದ ಬಿಡಿ ಬಾರದಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿರಬೇಕು,
ಬಳಲದೂರದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸುವಂದ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದು. ಇಲುಗಳನ್ನು
ಬಿಂದು ಬಾರಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೀಲಿ ಕಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು
ರಕ್ಷಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲುಗಳು ಬಿಂಡಿರಬೇಕು ಅಂಗಳಬಾರದು; ಬಾಳ ಅಂಗ
ಸಾಗುವುದರಿಂದ ಕೀಲದಲ್ಲಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ
ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿ. ಇಲುಗಳು ಬಿಟ್ಟು
ದೆ

ಬೇಕೇ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಊಟವು ಬರುವುದರಿಂದ ತಿಂಗಳ ದಿನಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ
ದಿಕ್ಕಿ - ಕೊಳೆಯನ್ನು ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಿದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು
ನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತಾಗುವುದು ಅನೇಕರು ಕಾಣಿಸಿನ ದಕ್ಷಿಣದವರನ್ನು
ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶ
ಸ್ಥಿತಿಯಾಬಿಲುವ ರೀತಿಯ ಬಂದ್ದು ಇಷ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು
ಊಟವರಿಗೆ. ಕೊಳೆಯದ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಹರಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು
ಬಂದು ಸುಖಕ್ಕಾಗಿಯಾದಾದರಿಂದ ಕೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ
ತಿನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು
ಕೂಡ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಊಟವು ಬನಕಿಗೆ ಬರಲಾರದಂತ
ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಬೆಂಡು ಹೆರಕಾಂಡಿಗರೂ ಅತಿ ಕಿಷ್ಟರೂ ಬನಳು
ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಬೆಂಡು ಹೆರಕಾಂಡಿಗರೂ ಅತಿ ಕಿಷ್ಟರೂ ಬನಳು
ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಲ್ಲುದಿ ರಕ್ಷಣ ಸುಖಕ್ಕಾಲಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ
ನು ಬಂಧನಕ್ಕೂ ಬಾಧ್ಯರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಅನುಭವಿಸಿದ ಬೇಕಾಯಿತು. ಹೆರಕಾರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಕಿಷ್ಟರಾಗಿರುವ
ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು
ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಬನಳು ಉಂಟಾದ ಬಳಿಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು
ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆಷ್ಟರ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಅದು ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
ಬಲು ಸಲ್ಲನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ
ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಇತರೆಲ್ಲಾ ಸುಖಕರವಾದವುಗಳೂ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ
ದರಿಂದ ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು ಸಮಯವನ್ನು ಹೊಲಾಡುವುದ
ಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ಕಷ್ಟವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು,
ಏನು ಸಲ್ಲಾಗಿದಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲ
ಒಂದರಷ್ಟೇ ಬನಕಿಗೆ ಹೊಂದಲು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವ ಸಾಧನ
ಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕೊಂಚ ಪ್ರಯತ್ನ
ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ನಲ್ಲರೀತಿಯ ಸಾಧಿಸಲು ಸಲ್ಲನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ
ಸಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾಧಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ
ಬಂದುಳಿದಿರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊ
ಸಲ್ಲುವ ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಭಾವದಲ್ಲಿ
ಕೊಂಡ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದು ಒಂದು ಯುಕ್ತಿಕೆ. ಬಂದಿರುವ ಸಲ್ಲುಸಲ್ಲಿ

ಸಿ

ಪ್ರಿ ಸಾಂತ್ರೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಯೋಚಿಸಿರುವ ಥೀಮ ಸಾಬೆ ಯು ಇದ್ದ ಹಳ್ಳಿ ಹೊಳ್ಳಲು ದಕ್ಷಿಣ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುವ ರಸಲು ಸಳಸನ್ನ ಸಂಭಾಷಣೆ ಸಾ ಲಿಂದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. (4) ಪಾತ್ರಗಳ ಇಂದಿನ ಕಾಲಂ ಕೆಲವು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಸೆಳೆಯಿಸುವ ಕಿಲ್ಲ ಪಾಲಂಬಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆಯಾ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚನಲು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕಥಿಸಿ ಹೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವುದು ಸಂಭಾಷಣೆ ಸಂಭಾಷಣೆ. ಆದರೆ ~~ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು~~ ಚನಲು ನಾ ನಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಲು ಸಳಸನ್ನ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ನಾಟಕಾ ಕೇಸಾಂತಿಕಲು ಸಲು ಅವರೆಸಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಾಂತ್ರೆ ಅನುಕೂಲ ನಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲಿಂದ ನಿ ಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವನು; ಏಕೆಂದರೆ ಅದೇ ಪೂರ್ವದ ಸಮೀಕ್ಷಾಂದು ಭಾವನೆ ನಾಡಿ ನಾಡಿಯ ಚಿಸಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಭಾವಕ್ಕೆ ಜಾಣ್ಮೆಯ ನಾಟಿ ಮಾಂಡಿಸಿ ಯೋಚಿಸಿ ಅವರು ಕೆಲವು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಳಸನ್ನ ಉದಾಹರಣೆ ಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ದಕ್ಷಿಣ ~~ಅಲ್ಲಾಲು ಸಿಕ್ಷಕಾಗಿರಬೇಕು~~ ಸೈಕಾಲಜಿಸ್ಟ್ ಚೇರೆ ಚೇರೆ ಚೇರೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಮಾಡಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು. (5) ಸೈಕಾಲಜಿಸ್ಟ್ ಶೈಲಿಯ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಚನಲು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಸೆಳೆಯಿಸಿರುವ ಸಳಸನ್ನ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವುದು.

ಪ್ರಿನಾಕ್ಷರೀಕರಣ :— ಪ್ರಿನಾಕ್ಷರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೈಕಾಲಜಿಸ್ಟ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನಾಕ್ಷರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ಸೀನ್ ಅಥವಾ ಒಂದು ನಿಸ್ಸಂಕಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಪ್ರಿನಾಕ್ಷರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನಾಕ್ಷರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಾಂತ್ರೆ ಅಭಿನಯದ ಮೂಲಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಿನಾಕ್ಷರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇನಾಕ್ಷರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲು ಸೈಕಾಲಜಿಸ್ಟ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನಾಕ್ಷರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ಸೀನ್ ಅಥವಾ ಒಂದು ನಿಸ್ಸಂಕಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಪ್ರಿನಾಕ್ಷರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನಾಕ್ಷರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು

ಮಾನಗಳು ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್ ಬಂದು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆಂಗಳೂಂ ರಕ್ಷಿಯಾಗಿಸಲು ಸಹಿ
ಬೈಪ್ಪಾಸಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಲು. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ಬಾಬು ಇನಾಂತಿ
ಲೇಕ್ಷಣ ಸೂತಿ ನಿಲ್ಲಿಂಗಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆಂಗಳೂಂ ಲಿಚಾರಣೆ ಅನುಭೂತಿ
ನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕು. ನೈಲು ಕಳಲು ದಿನಗಳನ್ನಾಳಲ್ಲಿ ನೈಲಾನಿಂದ ಸ
ನಗಳನ್ನಾಳಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬೈಲ್ಗಳಲ್ಲಿಂದ ಬಂ
ಅನ್ನ ಬಂದು ಇಚ್ಛೆಯ ಕಳ್ಳ ಲಾಂಛಿ ಜಾಳ್ಗಿಸಿಂಡನ್ನ ಕೆಸಿ
ಕೊಂತು ಲೀನ ಅನ್ನಿ ಬಾಳ್ಗಿನ್ನ ಕಳೆಯಲಾದು ಬನಾಬ ಇ.
ಸಮಾಲೇಕ್ಷಣ ಸೂತಿಸಿಚ್ಚೊಂತು ನೈಲನ್ನ ರಪ್ಪಿಸಿ ಕೆಳಬ್ಬಿನ ದಿಂದ ಬ
ಸಬ್ಬಿಸಿ ಕಳ್ಳಿಯಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನಾಂಕಲೋಕೇಕ್ಷಣ ಸೂತಿಸಿ
ಳಬ್ಬಿನ ದಿಂದ ಸಾಲಗೈನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇದ್ದಾಂದ ಬೈಳುಸ ಲಕ್ಷಿಸಲ
ಸಾಬರಿಯಾನ್ನ ರಪ್ಪಿಸಿಕೆಬ್ಬ ದಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಬೈಳುಸ ಆಬೈನಾಶ್ಚಿಸ
ಬಂದು ಲೂಸಿನಲ್ಲಿನ ಸಬ್ಬಿಸಿಂಬ ಕಾಲು ಬಾಬು ಇನಾಂಕಲೋಕೇಕ್ಷ
ಸಿಸಿ ಕೊಂತಕ್ಕೆ ಆ ಬೈಲ್ಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಳ್ಗಿಸಿ ಬೂಲ್ಗಸಬ್ಬಿಸಿ ಕಳ್ಳಿಯಾ
ಸಬ್ಬಿಸಿ ದಿಂದ ಅದನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ನಾಸಿಸುವ ದಕ್ಕೆ ಸುಸ್ಥ ಸಬ್ಬಿಲ
ಸಬ್ಬಿಸಿ ದಿಂದ ಅದನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ನಾಸಿಸುವ ದಕ್ಕೆ ಸುಸ್ಥ ಸಬ್ಬಿಲ
ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದವರಿಗೆ ರಕ್ಷಿಯುವ ದಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಗಾ
ಗಳನ್ನ ಕೊಲ್ಲುವ ಕಾಲ ಸೂತಿಸಿಬಲ್ಲದು. ಬನಾಬ ಇನಾಂಕಲೋಕೇ
ಹೇಕಿಂದಲೇ- ಕೊಲ್ಲಿ ಕಳಲು ಬಾಬು ಸಂಖ್ಯೆಯಾನ್ನ ರಕ್ಷಿ ಸೂತ
ದಿಂದ ಪಾವುಗಳು ರಕ್ಷಿಯಾಗುವುದು; ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಾಬಾರಿ ರಪ್ಪಿಲ
ನ ಕೊಂಡಗಳು ಕೊಂಗಸಿಸ್ಸದ ಬೈಲ್ಗಳಲ್ಲಿ ಬಯ್ಯುದಂತಾಗುವುದು.
ಪ್ರತಿ ಚಿಪ್ಪಿಕೆಯ ಪ್ರಜಾನಕ್ಕೆಗಂಬಸಿಯೂ ಇನಾಂಕಲೋಕೇಕ್ಷಣ
ಸಂಕಿಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ (ಆರೋಗ್ಯದ) ಇಲಾಖೆಯ ಅ
ಧಿಕಾರಿಯೂ ಆಶಾಲನ ಆಫೀಸಿಕೆಯ ಸುಖಾಸ್ಥಿತಿಯ ಲ್ಲಾಜ
ನೆಸ್ಸಿರುವುದು; ಆದರೆ ಬೆಳ್ಳಿಬೆಲಸ ಬಂದಾಗದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಂದ
ಯಾವ ಇನಾಂಕಲೋಕೇಕ್ಷಣ ಸೂತಿಸಿಲ ಇಳಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಳಿ
ಪಿಸಿಲ್ಲ ತುನಲ್ಲ.

G.R.S. 26]

File No.

Serial No.

Diary No. of letter replied to 385

No. 735
Sanity 86-07-11
23.7.08

General and Revenue Secretariat
( )
, *the* 190

To The Sanitary Commissioner in Council

Date of issue 23.7.08

Signed by MKM

His letter No. 156 dated 14th July 1908 forwarding a draft copy of a pamphlet in Canarese regarding plague prevention

Has the honour to observe that the English ~~book~~ leaflet referred to in G.P. No. 8986-San86-07-9 dated 10th March 1908 has not been received and to request that the same may be kindly prepared & submitted at a very early date.

BP

Jelly

Forbes
23/7

24/7
Read & sent
24/7

over.

SUBJECT.

G.R.S. 26]

File No.

Serial No.

Diary No. of letter replied to ____

D.O No. 1364 / Sam 86-7 Dt 14/8/11

General and Revenue Secretariat

( )

the 19 .

To

The A.H.S. Sanitary Commr

Date of issue 14. 8. 11

Signed by B. V. Lakshmana Rao / ~~K. Raghavendra~~

Dear Sir,

I am directed to in-
-vite your kind attention to
this office no. 735 dated the
23rd July 1908 requesting the
early submission of an
English ~~pamphlet~~ leaflet regarding
the plague preventive
measures and to state
notwithstanding the issue of
that 29 reminders are
~~all have been issued~~ till
~~to~~ now ~~for the same and~~

over.

SUBJECT.

the reference still remains unanswered.
~~no reply has been received.~~
May I request you to kindly
let me know ~~what has~~
~~caused this delay and~~
when a reply may be
expected.

Yours Sincerely

12.8

for Secretary

(16)

Hm (158)
12.8.1911

List of enclosures,

Copied by

Examined by
HF 12/8/11

GPB—20,000—23-9-10

D. C. No. 11 D 101 2

B 4 IV
882
1898

Office of the Sanitary Commissioner
with the Government of Mysore.

Bangalore dated the 17th/18 August 1911

Dear Mr. Lakshmana Rao,

Your D.O. No. 1365 Sany. 86-07 dated the 14th Instant re- submission of an English leaflet regarding plague preventive measures.

I got the file from the office as I had no idea as to when such a leaflet had been asked for. My predecessor Col. Smyth seems to have been kept in ignorance also of the Government's Order.

I shall now take up the matter and shall send you a draft for the approval of Government before the close of this month.

Yours sincerely,

J. J. Cunjunkaiah

Offg. Sanitary Commissioner.

To

B.V. Lakshmana Rao Esq.,
Registrar, Gen. & Rev. Secretariat,
Bangalore.

Office of the Sanitary Commissioner
with the Government of Mysore.

Bangalore dated the September 1911

P.S. Achyuta Rao Esq., L.M & S.
Offg. Sanitary Commissioner with the
Government of H.H. the Maharajah of
Mysore, B A N G A L O R E

To

C.S. Balasundaram Iyer Esq., B.A.,
Offg. Secretary to the Government of
His Highness the Maharajah of Mysore,
General and Revenue Departments
B a n g a l o r e

Sir,

In continuation of my D.O. No. 11 dated the 1st August 1911, I have the honor to submit the accompanying leaflet on Plague Prevention as desired by Government

I have the honor to be,
Sir,
Your most obedient servant,

P.S. Achyutarao

Offg. Sanitary Commissioner.

P.H.

From

The Offg. Sanitary Commissioner
in Mysore Bangalore.

To

The Secretary to Govt.
Gen. & Depts
Bangalore

Dated

Despatched 16th Sept.

Received

General No.
No.

Enclosure No.

Submitting leaflet on plague prevention.

GPB—75 reams—25-5-10

12

18

G.R.S. 26]

No. 86-07

Serial No. 13

Diary No. of letter replied to 1616

Ein

No. 6507
Sanity 86-07-13
dt 11.3.12

General and Revenue Secretariat

)

the *19*

To

The Sanitary Commissioner

Sir,

Date of issue 11.3.12

Signed by [illegible]

I am directed to forward herewith a copy of English and Kannada translation of the leaflet on plague prevention approved by Govt. and to request you to cause the same to be printed and issued without delay. I am also to invite your attention to para 16 of the leaflet where given below is given as a measure to be

State that Govt approve of the received with your letter no 1262 dated the 16th Sept: 1911,

A copy of the leaflet in English as approved with its translation in Kannada is herewith forwarded.

2. I am to

over.

SUBJECT.

9/3/12 9/3/12

19

adopted after the appearance of plague and it is not mentioned among the precautions to be taken against the appearance and spread of plague.

I have &c

Jelle

for Secretary

List of enclosures,

Copied by

Examined by

GPB—10,000—23-2-11.

Plague is a specific and infectious disease affecting man and some of the lower animals and possessing certain well marked and definite symptoms.

2 These symptoms are fever, severe headache, giddiness, congested eyes, extreme mental depression, peculiar stammering speech, staggering gait and weakness of the body accompanied by painful swellings known as buboes in the groin, armpit, neck or other regions. The patient may die in 3 to 5 days or even in a shorter period.

3 In the Pneumonic form, buboes may appear in the later stages. In the septic form buboes may not appear at all.

4 The disease is due to the development of a bacillus, B.Pestis. This bacillus can be detected by an examination of the contents of the plague bubo, sputum of a Pneumonic plague patient and blood of a septicaemic case.

5 Usually preceding an epidemic of plague in any place there is an outbreak among lower animals chiefly rats and mice.

6 Usually it is the infected rats that carry infection from place to place and to man. Men can also carry infection by means of soiled clothes &c.

7 Plague has been known to have existed in India in the 11th or 12th century and in our Puranas there are references to the disease and instructions as to the precautions to be taken on its appearance. One of these is to leave the house when rats are observed to die in a house.

8 The present epidemic first reached Bangalore in 1898 from Bombay where the disease was raging from March 1896 and was recognised as plague in September of that year. From Bangalore it spread all over the Province.

9 So far as the Mysore Province is concerned usually the epidemic starts after the early south-west monsoon rains and lasts till the middle or end of March. Then there is usually a lull till the beginning of the south-west monsoon.

10 In certain years the virulence is less than in others in one and the same place.

11 Usually houses in insanitary and overcrowded localities are affected though occasionally cases occur in well ventilated and least overcrowded places as in the extensions of Mysore and Bangalore cities.

12 Plague is not contracted by merely touching plague-stricken patients.

13 It is rare for Nurses and Doctors attending on bubonic and septicaemic plague cases to contract plague. The Pneumonic form, however, is distinctly and directly infectious, and those that come into close contact with such cases readily catch the infection.

14 In pregnant woman plague causes abortion which, in a large majority of cases, is fatal to both mother and child.

15 — In the bubonic form the mortality is 77%
In the septicaemic " " 89%
In the Pneumonic form " " 96%

16 — Measures for precaution against and suppression of plague:- Evacuation of houses, Inoculation and Disinfection. Before the appearance of the disease - methodical destruction of rats by means of traps, rearing of cats in the house &c, and after its appearance - evacuation, inoculation, disinfection and exposure of clothes to the sun.

17 Treatment - Prophylaxis is found better and more efficacious than treatment of actual cases and the chief prophylactic means at our disposal is inoculation against plague by Haffkine's plague

prophylactic

prophylactic serum.

16 ~~16~~ Plague patients want proper nursing and for this purpose no better place could be available for poor and even the middle class people than the Isolation Hospitals.

19 ~~17~~ There is great danger of the heart failing all of a sudden in plague-stricken patients and this is accelerated by their suddenly getting up and walking about. In the plague Hospitals great care is taken not to allow patients to sit up or walk about till the period of danger has passed.

20 ~~18~~ Disinfection of infected houses is effected by solution of cyllin in water in the proportion of 1 of cyllin to 200 of water for substantially built houses with mortared or tiled floor and by kerosine oil emulsion to kutcha houses with mud walls and mud plastered floors. Desiccation with fire is also an effective means of disinfecting kutcha houses.

H. J. Anderson

Sanitary Comr's office
14 Sept 1911

offg. Sanitary Commissioner
in Mysore.

[illegible]

[illegible]

2 [illegible]

4

3.

4

5

6. ಸ್ಪೀಕರು ತಮಗಿಂತ ಇತರರ ಸಂಬಂಧ
ಯಾಗಿ ಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ
ಯಾ ಸ್ಥಾಯಿಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು.
ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ಸೇರಿದಾಗ ಸಭೆಯ
ತಮಗಿಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಸ್ಪೀಕರ ಸಂಬಂಧ
ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

7. 11 ಆಥವಾ 12 ಗಂಟೆ ಗತಿಸಿದ ಮೇಲೆ
ಸ್ಪೀಕರು ಇಂಥಿಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಬೇಕು
ಎಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧಿವೇಶನ
ಇದೂ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳಂತಹ ಇದರ ಸಂಬಂಧದ
ರೂಪುರೇಷೆಗಳು ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ಯ ವಿಚಾರಿಸಿದ ಸಂಬಂಧಗಳೂ ರಾಜ್ಯಪತ್ರಾಂಗ
ಕಳಿಸಿಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಅಂಗೀಕಾರ
ಆದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಿ
ಟ್ಟು ಬಿಡುವುದು ಈ ವಿಚಾರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದಾ
ಗುತ್ತದೆ.

8. ಅಂಬುಜೋ ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಯಾವಾಗ ನಡೆದು 1896

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

15 [illegible] 77.

[illegible] 89

[illegible] 96.

16. [illegible]

17. [illegible]

కలు లేదంటే ఎక్కువ సమయం పట్టవచ్చు.
ఇక్కడ కలుపు కొంత తొలగించబడింది. మట్టిలోకి
లోతుగా వెళ్ళిన వేర్లు మాత్రమే మిగిలి ఉన్నాయి.
వీటిని పూర్తిగా తొలగించడానికి, మొక్కకు
కొంత దూరంలో మట్టిని తవ్వి వేర్లను పూర్తిగా
తీసివేయాలి. ఆ తరువాత మొక్కను నాటాలి.

18. క్షేత్రంలో పంట కలుపు లేకుండా చూసుకోవడానికి
ఎంతో ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. మొక్క ఎదుగుదల
దశలో కలుపు లేకుండా చూడటం చాలా
ముఖ్యం. ఈ సమయంలో కలుపు ఉంటే
పంట దిగుబడి తగ్గిపోతుంది. కలుపు
నివారణకు ఎన్నో పద్ధతులు ఉన్నాయి.
అయితే ఎక్కువ మంది రైతులు రసాయన
మందులపై ఆధారపడుతున్నారు.

19. క్షేత్రంలో కలుపు ఎదుగుదల దశలో
కలుపు నివారణ కొరకు రసాయన మందులు
వాడటం వల్ల ఎన్నో దుష్ప్రభావాలు
ఉన్నాయి. ఈ మందులు పంట దిగుబడి
పెంచడానికి ఉపయోగపడినప్పటికీ
మనిషి ఆరోగ్యానికి, పర్యావరణానికి
చాలా హాని కలిగిస్తాయి.

20. ನಿಲುಕಿಗೆ ಸಾಂಪಿಯಾಗಿರುವ ಪಿಂಗಾಣಿಯ
ಗಿಡಗಳು ಮಾಂತಿ ಸಾಲುಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ
ಸಲಕ್ಷ ಪ್ಲೇಸು ಮಂಜುಮಿರಬೇಕು ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು
ಸಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಇಂಥ ಪ್ರಾಂತಗಳ
ಅನುಸೀಲಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿ
ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ, ನಿಲುಕಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ
ಬಂದ ಸಾಮಾನ್ಯಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ
ಸಲಕ್ಷದ ಪ್ಲೇಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು
ಸಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಎಂಬಂತೆ ಮಾಡಿ
ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಂಥ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ
ಇಂಥ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅನುಸೀಲಿಕೆ
ಸಿಲಿಕೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ
ಇಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ.

ಬೆಳಕು
7.3.12.

LEAFLET ON PLAGUE.

HISTORY, CAUSES AND PRECAUTIONS TO BE TAKEN AGAINST ITS SPREAD

PLAGUE is a specific and infectious disease affecting man and some of the lower animals and possessing certain well-marked and definite symptoms.

2. These symptoms are fever, severe headache, giddiness, congested eyes, extreme mental depression, peculiar stammering speech, staggering gait and weakness of the body accompanied by painful swellings known as buboes in the groin, arm-pit, neck or other regions. The patient may die in three to five days or even in a shorter period.

3. In the pneumonic form, buboes may appear in the later stages. In the septic form, buboes may not appear at all.

4. The disease is due to the development of a bacillus, *B. Pestis*. This bacillus can be detected by an examination of the contents of the plague bubo, sputum of a pneumonic plague patient and blood of a septicæmic case.

5. Usually preceding an epidemic of plague in any place, there is an outbreak among lower animals chiefly rats and mice.

6. Usually it is the infected rats that carry infection from place to place, and to man. Men can also carry infection by means of soiled clothes, etc.

7. Plague has been known to have existed in India in the 11th or 12th century and in our Puranas there are references to the disease and instructions as to the precautions to be taken on its appearance One of these is to leave the house when rats are observed to die in a house.

8. The present epidemic first reached Bangalore in 1898 from Bombay, where the disease was raging from

March 1896 and was recognised as plague in September of that year. From Bangalore, it spread all over the Province.

9. So far as the Mysore Province is concerned, usually the epidemic starts after the early south-west monsoon rains and lasts till the middle or end of March. Then there is usually a lull till the beginning of the south-west monsoon.

10. In certain years the virulence is less than in others in one and the same place.

11. Usually houses in insanitary and overcrowded localities are affected, though occasionally cases occur in well-ventilated and least overcrowed places, as in the Extensions of Mysore and Bangalore cities.

12. Plague is not contracted by merely touching plague-stricken patients.

13. It is rare for nurses and doctors attending on bubonic and septicæmic plague cases to contract plague. The pneumonic form, however, is distinctly and directly infectious, and those that come into close contact with such cases readily catch the infection.

14. In pregnant woman plague causes abortion, which, in a large majority of cases, is fatal to both mother and child.

15. In the bubonic form the mortality is 77%
In the septicæmic form the mortality is 89%
In the pneumonic form the mortality is 96%

16. *Measures for precaution against and suppression of plague.*—Evacuation of houses, inoculation and disinfection. Before the appearance of the disease, methodical destruction of rats by means of traps, rearing of cats in the house, etc., and after its appearance or rats found dying, evacuation, inoculation, disinfection, and exposure of clothes to the sun.

17. *Treatment.*—Prophylaxis is found better and more efficacious than treatment of actual cases, and the chief prophylactic means at our disposal is inoculation against plague by Haffkine's plague prophylactic serum.

18. Plague patients want proper nursing and, for this purpose, no better place could be available for poor and even the middle class people than the Isolation Hospitals.

19. There is great danger of the heart failing all of a sudden in plague-stricken patients and this is accelerated by their suddenly getting up and walking about. In the Plague Hospitals, great care is taken not to allow patients to sit up or walk about till the period of danger has passed.

20. Disinfection of infected houses is effected by solution of cyllin in water in the proportion of 1 of cyllin to 200 of water for substantially built houses with mortared or tiled floor and by kerosene oil emulsion to kutcha houses with mud walls and mud-plastered floors. Desiccation with fire is also an effective means of disinfecting kutcha houses.

SANITARY COMMISSIONER'S OFFICE,
15th April 1912.

P. S. ACHYUTA RAO,
Sanitary Commissioner in Mysore.

GPB—20,000—21-4-12

ಪ್ಲೇಗ್ ಯಾ ಮಹಾಮಾರಿ ರೋಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.

1. ಪ್ಲೇಗು ಎಂಬುವುದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ತಗಲುವ ಅದೊಂದು ವಿಧವಾದ ಅಂಟುರೋಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕೆಲವು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

2. ಆ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—ಜ್ವರ ಬರುವುದು, ಜೊಚ್ಚಾಗಿ ತಲೆನೋಯುವುದು, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗುವುದು, ಜೊಚ್ಚಾಗಿ ಮೆಂಕು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮಾತನಾಡುವಾಗ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ತೊದಲುವುದು, ನಡೆಯುವಾಗ ತತ್ತರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತೊಡೆಯ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ, ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ, ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೋವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಗಡ್ಡೆಗಳು ಬಂದು ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದು, ಇವೇ ಈ ಜಾಡ್ಯಕ್ಕೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ಲೇಗು ತಗುಲಿದ ರೋಗಿಯು 3ರ ಲಾಗಾಯಿತು 5 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಸತ್ತು ಹೋಗಬಹುದು.

3. ನ್ಯುಮೋನಿಕ್ ಪ್ಲೇಗ್ ಎಂದರೆ, ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವುಂಟಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ರೋಗವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ ಕೆಲವು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸೆಪ್ಟಿಕ್ ಪ್ಲೇಗ್ ಎಂದರೆ, ವಿಷಮಿಸಿ ರೋಗಬಂದರೆ ಗಡ್ಡೆಗಳು ಸುತರಾಂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಇರಬಹುದು.

4. ಬಿ–ಪೆಸ್ಟಿಸ್ ಎಂಬ ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾವ ವಿಷಕ್ರಿಮಿಯು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ರೋಗವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ಲೇಗಿನ ಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಫ್ಫಲವನ್ನೂ, ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವುಂಟಾಗಿ ಪ್ಲೇಗು ತಗುಲಿದವನ ಶ್ಲೇಷ್ಮವನ್ನೂ ವಿಷಮದಿಂದುಂಟಾವ ಪ್ಲೇಗು ತಗುಲಿದವನ ರಕ್ತವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ವಿಷಕ್ರಿಮಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು.

5. ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಪ್ಲೇಗು ತಗಲುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಲಿಗಳಿಗೂ, ಹೆಗ್ಗಣಗಳಿಗೂ ಈ ರೋಗವು ಸಂಭವಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

6. ಪ್ಲೇಗು ತಗುಲಿದ ಇಲಿಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ಲೇಗಿನ ಸೋಂಕು ಹರಡುತ್ತದೆ. ಕೊಳೆ ಬಟ್ಟೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಪ್ಲೇಗು ಹರಡಬಹುದು.

7. 11 ಅಥವಾ 12ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗದ ವಿಷಯವೂ ಇದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಇದು ಹರಡದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾವ ಏರ್ಪಾಟಿನ ವಿಷಯವೂ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಬಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಯು ಸತ್ತುದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು ಈ ಏರ್ಪಾಟುಗಳ ಪೈಕಿ ಬಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

8. ಈ ಅಂಟುರೋಗವು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ 1896ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳ ಲಾಗಾಯಿತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡುತ್ತಾ ಇದು ಅದೇ ಇಸವಿಯ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ 1898ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ಈ ರೋಗವು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ಹರಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು.

9. ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಂಗಾರುಮಳೆ ಬಿದ್ದನಂತರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯಕಾಲದವರೆಗೆ ಅಥವಾ ಆ ತಿಂಗಳ ಅಖೈರಿನವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುನಃ ಮುಂಗಾರುಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವರೆಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

10. ಬಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ರೋಗವು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದ ಪ್ಪು ಇತರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

11. ಮೈಸೂರು ಬೆಂಗಳೂರುಗಳ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಾಳಿಗೂ ಬೆಳಕಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ವಿಶೇಷಜನ ತುಂಬಿಲ್ಲದ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ರೋಗವು ಆಗಾಗ ಬರಬಹುದಾದರೂ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನಸಮೂಹವು ಕೇವಲ ನಿಬಿಡವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಮನೆಗಳಿಗೇ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸುವುದು.

12. ಪ್ಲೇಗು ತಗುಲಿದ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಪ್ಲೇಗು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

13. ಬ್ಯುಬಾನಿಕ್ (ಗಡ್ಡಿಗಳುಳ್ಳ) ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟಿಕ್ (ವಿಷಮದಿಂದುಂಟಾದ) ಪ್ಲೇಗು ಸಂಭವಿಸಿದವರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡುವ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಉಪಚರಿಸುವವರಿಗೂ ಪ್ಲೇಗು ತಗಲುವುದು ಅಪೂರ್ವವು. ಆದರೆ, ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ಲೇಗುಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧವಾದ ಪ್ಲೇಗು ತಗುಲಿರುವ ರೋಗಿಗಳ ಕೇವಲ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸೋಂಕು ತಗಲುತ್ತದೆ.

14. ಗರ್ಭಿಣೀ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ಲೇಗು ಬಂದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಇಳಿದು ಹೋಗಿ ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯೂ ಗರ್ಭದ ಶಿಶುವೂ ಇಬ್ಬರೂ ಸತ್ತುಹೋಗುವರು.

15. ಗಡ್ಡಿಗಳು ಬರುವ ಪ್ಲೇಗಿನಲ್ಲಿ ಮೃತರಾಗುವವರು ಶೇಕಡಾ 77
ವಿಷಮದಿಂದುಂಟಾದ ,, ,, 89
ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ,, ,, 96

16. ಪ್ಲೇಗು ಬಾರದಂತೆ ಆಡ್ಡಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಂದನಂತರ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—ಮನೆಗಳನ್ನು ಖಾಲಿಮಾಡುವುದು, ಇನಾಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಯಾ ಪ್ಲೇಗು ಸಿಡುಬನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮನೆಗಳಿಗೆ ಡಿಸಿನ್‌ಫೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸುವುದು (ಅಂಟುಹೋಗುವಂತೆ ದ್ರಾವಕಗಳಿಂದ ತೊಳೆಯುವುದು); ರೋಗವು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಜೊನುಗಳ ಮೂಲಕ ಇಲಿಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು, ಬೆಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ವಗೈರೆ; ರೋಗವು ಬಂದ ನಂತರ:—ಯಾ ಇಲಿಗಳು ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಖಾಲಿ

ಮೊಡುವುದು, ಪ್ಲೇಗು ಸಿಡುಬು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಡಿಸಿನ್‌ಫೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು.

17. ಚಿಕಿತ್ಸೆ—ಪ್ಲೇಗು ಬಂದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅದು ಬಾರದಹಾಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವೆಂತಲೂ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟೆಂತಲೂ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ರಕ್ಷಣೋಪಾಯಗಳ ಪೈಕಿ ಹಾಫಿಕ್ಕಿರವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ ದ್ರಾವಕದಿಂದ ಸಿಡುಬು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು.

18. ಪ್ಲೇಗು ರೋಗ ತಗುಲಿದವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಚಾರವು ನಡೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಉಪಚಾರವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಮಧ್ಯಮತರಗತಿಯ ಜನಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಐಸೊಲೇಷ್ಟ್ ಎಂದರೆ ರೋಗಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಡುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯು ಹೊರತು ಉತ್ತಮವಾದ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಸ್ಥಳವೂ ದೊರೆಯಲಾರದು.

19. ಪ್ಲೇಗು ತಗುಲಿದವರಿಗೆ ರಕ್ತ ಚಲನವು (ನಾಡಿ) ಥಟ್ಟನೆ ನಿಂತು ಹೋಗುವ ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯವುಂಟು. ಈ ರೋಗಿಗಳು ಥಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ತಿರುಗಾಡಿದರೆ ಈ ಅಪಾಯವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು. ಇಂಥಾ ಅಪಾಯವುಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಗಡುವು ಪೂರೈಸುವ ತನಕ ಪ್ಲೇಗು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಎದ್ದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಬಿಡದಂತೆ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

20. ನೆಲಕ್ಕೆ ಗಾರೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ಹೆಂಚುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಹಾಕಿ ಮಜಬೂತಾಗಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗು ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಅಂಥಾ ಮನೆಗಳನ್ನು 1 ಭಾಗ ಸಿಲಿನ್ನಿಗೆ 200 ಭಾಗ ನೀರಿನ ಮೇರಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ದ್ರಾವಕದಿಂದಲೂ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಬಳಿದು ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿರುವ ಕಚ್ಚಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗು ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಅಂಥಾ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಎಮಲ್ಷನ್ ಎಂಬ ದ್ರಾವಕದಿಂದಲೂ ಶುದ್ಧಿಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಕಚ್ಚಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಡೆಸಿಕೇಷನ್ ಮಾಡುವುದೂ ಕೂಡ ಫಲಕಾರಿಯಾದ ಉಪಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

K. MYLAR RAO,
For Offg. Secretary to Govt.

GPB—30,000—21-5-13